

sige, det er en Institution der er indstiftet fra Begyndelsen. Jeg vil hellere give det gamle Ord Ret, at Ægteskabet sluttes i Himlen, end gaa ind paa at indrømme, at Ægteskabet stiftes af Kirken eller den borgerlige Øvrighed. Ægteskabet er jo en Forbindelse mellem Mand og Kvinde til Slægtens Forplantning og Opdragelse. Det er i Virkeligheden Menneskelivets højeste Blomst og har været kendt længe, før vi fik Institutioner. At Staten holder sin Haand derover, er let forstaaeligt, fordi hele Samfundet grunder sig paa dette Forhold, og Staten maa kræve, at dette Forhold respekteres, den maa værne det, sørge for, at Børnene ske deres Ret, at Arveforholdene hævdes efter Loven og Understøttelsesforholdene ligesaa. Alt dette er klart nok; men det er ogsaa klart nok, at naar Staten skal sørge for alt dette, maa den sørge for, at Ægteskabet indgaaes for Offentligheden, saaledes at man ved, hvilke Ægteskaber der er stiftet. Naar der derfor i dette Lovforslag udtrykkelig er tillagt Statens Embedsmænd en Virksomhed i saa Henseende, er det noget, der følger af den tidligere Lovgivning. Kun krævede Lovgivningen tidligere, at det var Præsterne, der skulde optræde som Statens Embedsmænd. — Nej, Ægteskabet skifter ikke Karakter, fordi man gaar over til en anden Maade at publicere det paa, at kundgøre det for Offentligheden. Ogsaa er det ordnet saaledes her i Lovforslaget, at Kirken faar den Stilling over for sine Medlemmer, at den frit kan tilbyde sin Velsignelse og Medlemmerne frit kunne søge den. Man maa sætte Pris paa, at det saaledes bliver en frivillig Sag. Hvor meget bedre og tillokkende bliver det ikke for Medlemmerne, naar de vide, at det er en frivillig Sag, om de ville gaa op til Kirken med deres Ægteskab og ønske det velsignet og faa Menighedens Forbøn for det, en Forbøn, som alle kristelige Mennesker ville sætte Pris paa, fordi det er en alvorlig Sag for kristne Mennesker at indgaa Ægteskab, stifte et Hjem, opdrage Børn og alt, hvad dertil hører. Lovforslaget er bygget saaledes, at ogsaa dette kan finde Sted i Fremtiden. Det er derfor en Misforstaaelse, naar man mener, at Ægteskabet ved denne Lov skifter Karakter, saa langt i fra.

Der siges ogsaa, at det vil være en stor Revolution i det bestaaende, der vil volde Befolkningen mange Vanskeligheder. Men det er slet ikke Tilfældet. Det er ordnet saaledes, at det i Virkeligheden bliver meget let for Befolkningen. Der

vælges i Sognene en Ægteskabsforstander; men der er intet som helst fastslaaet om, at Brudeparret skal møde for ham; han kan møde i Brudeparrets Hjem eller et andet Sted, de enes om. Det vil sikkert ude paa Landet, hvor man lever under de gode gamle Forhold, blive det almindelige, at han møder i Brudehuset med sin Protokol, og hvad Staten kræver, bliver saa foretaget der. Derpaa kører man til Kirken, og hvad Brudeparret ønsker af Kirken, og hvad Kirken har at give, kan ydes ganske paa samme Maade som hidtil. Det er saamænd ikke stor Ulejlighed, og Bekostningen bliver heller ikke stor, det er meget lave Satser, der foreslaas. Og det er mit Haab, at naar dette Lovforslag gennemføres, det da hurtigt kan blive fulgt af en Lov om Afløsning af Offer og Accidenser, et Lovforslag, som jeg allerede har færdigt, og som jeg haaber med det allerførste kan blive forelagt i Statsraadet. Nej, det er kun en ringe Ulejlighed, man kræver af Befolkningen, og naar man kræver den, kræver man den for Kirkens Skyld. Det er min Tro, at naar man gaar til Befolkningen og siger: Her er der en Plet paa den folkekirkelige Ordning, det er nødvendigt at faa den bortskaffet, vil Befolkningen ogsaa gerne medvirke dertil, selv om det koster nogen Ulejlighed.

Saa siger man ogsaa. Vi erkende, at der er Grund til nogen Omordning i dette Forhold, at der er Nødtilstand til Stede, man maa skride til en Lovgivning paa dette Punkt, men det kan gøres paa anden Maade. Ja, det kan det, det indrømmer jeg. Men er der i Virkeligheden nogen anden Maade, der kan skaffe os ud over denne Nødtilstand, udjævne Konfikten? Jeg er mere og mere kommen til den Overbevisning, at der er ingen anden Maade, der kan det. Naar der kunde paavises en anden Maade, som virkelig kunde skaffe os ud over det, saa var Sagen en anden. At den saakaldte fakultative Ordning, som jeg for Resten for en Del Aar siden har været Forslagsstiller til i det andet Ting, kunde bringe os ud over Vanskelighederne, tror jeg ikke, saaledes som Modsætningerne nu ere rejste mod hinanden. Jeg tror ikke, at denne Ordning kan bringe os over Vanskelighederne. Det lyder meget tiltalende, naar man siger: Lad os faa Frihed til begge Sider, lad dem, der ønske Ægteskabet borgerlig stiftet, faa det, og dem, der ønske det kirkelig stiftet, faa det, og lad Præsterne ogsaa faa Frihed. Men den enes Frihed er afhængig af den andens Ufrihed. Det lykkes ikke at gen-